

Läshänvisning

Ambitionsnivå byter namn till Målvärde för att bättre stämma överens med övriga kommuners val av ord. Överstruken text föreslås utgå och istället ersättas av gulmarkerad text.

Målområde 1: Förebygga avfall

Avfallshierarkin är tydlig – avfallsförebyggande är det första viktiga steget för att minska avfallets mängd. Genom att förändra konsumtionsmönster och göra medvetna val kan hushållens avfallsmängder minska. Förebygga avfall innebär att skapa så lite avfall som möjligt genom att minska den onödiga konsumtionen och använda produkter i längre tid. Att motivera beteendeförändring kräver kunskapsökning samt insatser och information till invånare och näringsliv. Alla aktörer behöver samverka för att vi ska nå resultat. Fokus ska ligga på låna, dela, reparera och behålla.

Mål Kommunala verksamheter

Mål 1: Användandet av engångsartiklar i kommunala verksamheter ska minska

~~Ambitionsnivå: I Vaggeryds kommun ska fokus vara på att minska plastförpackningar och kontorspapper samt att minska engångsprodukter. * Vaggeryds kommun sätter inget procentmål på hur mycket detta ska minska utan har valt tre fokusområden.~~

Målvärde: Varje förvaltning väljer en engångsprodukt att arbeta med. Engångsprodukten ska minska med minst 25% från år 2022 (startår) till år 2030.

~~Nyckeltal plastförpackningar och kontorspapper: mängden avfall (plast och papper) som hämtas från våra olika verksamheter, källa fastighetsenheten (entreprenör).~~

Nyckeltal engångsprodukter: förslag att vi väljer ut en eller två engångsprodukter som vi vill minska och att varje förvaltning själva får redovisa vilka åtgärder de har gjort. Det bör vara engångsprodukter som går att mäta/följa i vårt inköpssystem

Nuläge: Statistik för detta kan plockas fram för 2022.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Vaggeryds energi, VSBo, Kultur- och fritidsnämnden, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Tekniska nämnden, Miljö- och byggnämnden

~~* Befintligt mål i Vaggeryds kommuns miljöprogram 2022-2025. Ambitionsnivån kan revideras under 2025.~~

Mål 2: Antal upphandlade avtal med krav på avfallsminimering ska öka.

Ambitionsnivå: Vaggeryds kommun anser att det är svårt att sätta en ambitionsnivå för detta innan vi börjat arbeta med frågan. Vi måste först identifiera vilka avtalsområden och upphandlingar där det är lämpligt att ställa krav. Det beror även på hur många upphandlingar som sker per år vilket kan variera.

Målvärde: Vid 2030 ska avtalen inom 5 områden innehålla krav på avfallsminimering. Förslag på avtalsområden är livsmedelsupphandlingen, städ- och kemupphandlingen, catering, kontorsmaterial (SKL:s upphandling) och sjukvårdsartiklar (SKL:s upphandling).

Nyckeltal: Antal avtal där krav på avfallsminimering har ställts.

Nuläge: Krav på avfallsminimering ställdes i 1 upphandling (livsmedelsupphandling)

Ansvar: Huvudansvar Kommunstyrelsen (som ansvarig för upphandlingen) samt delansvariga Vaggeryds energi, VSBo, Kultur- och fritidsnämnden, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Tekniska nämnden, Miljö- och byggnämnden

Mål 3: Matsvinnet i kommunala verksamheter ska minska

Målvärde: Matsvinnet i våra verksamheter ska minska med 40 % till år 2025 jämfört med år 2018.* Eventuell revidering vid 2026.

Nyckeltal: mätningar av matsvinn, uppgifter från barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen.

Nuläge: Mellan 2018-2021 har matsvinnet minskat med 34 % i barn- och utbildningsförvaltningen.

Ansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Socialnämnden

* Detta mål finns i kommunens befintliga miljöprogram och en ny ambitionsnivå föreslås beslutas under 2025 för 2026-2030.

Målområde 2: Öka återanvändning

Ökad återanvändning som förlänger produkters livslängd minskar resursförbrukning. För en ökning av återanvändning krävs förändrade konsumtionsmönster och beteenden kring bortskänkning, försäljning eller lämna till second hand i stället av att slänga produkter. Det krävs både miljömedvetna val av alla samt en fungerande infrastruktur för insamling av återanvända produkter för ett ökat återbruk i samhället.

Mål kommunala verksamheter

Mål 1: Återanvändningen av möbler och inventarier ska öka

Ambitionsnivå: Vaggeryds kommun sätter ingen mer detaljerad ambitionsnivå innan vi har ett bra sätt att mäta och arbeta med den här frågan. Ett förslag är att ett system för hantering av möbler och inventarier köpts in som kan hantera detta. Ett sådant initiativ och arbetssätt måste komma från de som arbetar närmast våra möbler och inventarer, till exempel vaktmästarna.

Målvärde: till revideringsåret 2026 ska ett system för hantering av produkter finnas. Vid revideringen sätts sedan ett mål om antal produkter.

Nyckeltal: System för hantering av möbler JA/NEJ, redovisning på aktiviteter från nämnder

Nuläge: Inga siffror finns på hur mycket möbler eller inventarier som återbrukas.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Vaggeryds energi, VSBo, Kultur- och fritidsnämnden, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Tekniska nämnden, Miljö- och byggnämnden

Mål 2: Återanvändning av inerta massor ska öka

Ambitionsnivå: Vaggeryds kommun sätter ingen ytterligare ambitionsnivå för detta mål. Vi behöver först mäta och utvärdera arbetet innan det går att sätta ytterligare en ambitionsnivå. Det är svårt att sätta ett mål i antal eller procent då antalet byggprojekt kan variera från år till år.

Målvärde: 95 % av massorna i exploateringsområden ska återanvändas senast 2030.

Nyckeltal: Tekniska nämnden redovisar andelen massor som återanvänds årligen.

Nuläge: Nuläge föreslås bli år 2022 där tekniska kontoret redovisar andelen massor som återanvänds vid exploateringsprojekt.

Ansvar: Tekniska nämnden

Målområde 3: Valfungerande återvinning

För det avfallet som ändå uppstår lyfter återvinning avfallsflöden högre i avfallstrappan, vilket eftersträvas nationellt samt på EU-nivå. Genom att sträva efter en valfungerande återvinning kan samhällets behov av råvaror och energi minskas mot en lägre klimatpåverkan. Det krävs fokus på utredning och utveckling av nya sätt för insamling, avsättning och återvinning av material, samt fokus på ett ännu bättre källsorteringsbeteende för att återvinning ska fungera så optimalt som möjligt.

Mål kommunala verksamheter

Mål 1: Återvinningen av näringsämnen i slam från avloppsrening ska öka

~~Ambitionsnivå:~~ Vaggeryds kommun sätter ingen ytterligare ambitionsnivån för detta mål då allt slam återvinns i dagsläget. I dagsläget hämtas all slam av entreprenör och sprids på åker. Om kommunen vill ha en annan inriktning än slamspridning på åkermark bör ett ställningstagande göras och det ställas som krav i upphandling.

Målvärde: 100 % av slammet ska återvinnas.

Nyckeltal: Tekniska kontoret redovisar andelen slam som återvinns.

Nuläge: År 2022 återvinns 100 % av allt slam.

Ansvar: Tekniska nämnden

Mål 2: Andelen av kommunalt verksamhetsavfall som återvinns ska öka

~~Ambitionsnivå:~~ Vaggeryds kommun sätter ingen procentsiffra på detta. Vi behöver först mäta och utvärdera arbetet innan det går att sätta ytterligare en ambitionsnivå.

Målvärde: Målvärde anges vid revidering 2026 alternativt andelen verksamhetsavfall som återvinns ska öka med 10 %.

Nyckeltal: Siffror levereras från fastighetsenheten (entreprenör)

Nuläge: Statistik för detta kan plockas fram för 2022.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Vaggeryds energi, VSBo, Kultur- och fritidsnämnden, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Tekniska nämnden, miljö- och byggnämnden

Mål 3: Källsorteringsmöjligheter ska finnas på alla kommunala arbetsplatser

~~Ambitionsnivå:~~ I Vaggeryds kommun ska möjligheter att sortera fler fraktioner finnas på alla arbetsplatser.

Målvärde: 100 %

Nyckeltal: Siffror levereras från fastighetsenheten (entreprenör)

Nuläge: Statistik för detta kan plockas fram.

Ansvar: Kommunstyrelsen, Vaggeryds energi, VSBo, Kultur- och fritidsnämnden, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Tekniska nämnden, miljö- och byggnämnden

Målområde 4: Minska avfallets farlighet

Det farliga avfallet ska hållas skiljt från annat avfall för att få bort giftiga och farliga ämnen ur kretsloppet säkra en god arbetsmiljö. För att minska avfallets farlighet krävs att invånarna har kunskap om vad som är farligt avfall och hur det ska hanteras, det ska vara lätt att sortera rätt.

Mål kommunala verksamheter

Mål 1: Användning av farliga kemiska produkter i kommunala verksamheter ska minska

Målvärde: Senast 2025 ska en substitutionsbedömning av alla farliga kemiska produkter i våra verksamheter ha genomförts och de farligaste kemikalierna har bytts ut.

Nyckeltal: JA/NEJ, andelen kemikalier där en substitutionsbedömning genomförts.

Nuläge: Antalet kemikalier finns inventerade i kommunens kemikaliehanteringssystem. Under 2022 har ingen kemikalie genomgått en substitutionsbedömning

Ansvar: Kommunstyrelsen (AME och räddningstjänsten), Vaggeryds energi, VSBo, Kultur- och fritidsnämnden, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Tekniska nämnden

Mål 2: Farliga ämnen i slam från avloppsrening ska minska

Ambitionsnivå: ~~Vaggeryds kommuns föreslår ingen ytterligare ambitionsnivå i dagsläget. Vi behöver först mäta och utvärdera arbetet innan det går att sätta ytterligare en ambitionsnivå. För att lyckas med denna fråga krävs ett aktivt uppströmsarbete vilket vi inte arbetar med i dagsläget.~~

Målvärde: Antalet stickprovskontroller ska öka till 2030. Detta är ett sätt för kommunen att arbeta med uppströmsarbete.

Nyckeltal: Mätning av tungmetaller i slammet.

Nuläge: Inget arbete för att minska farliga ämnen i slam från avloppsrening genomförs.

Ansvar: Tekniska nämnden

Mål 3: Gamla nedlagda kommunala avfallsupplag ska utredas och vid behov åtgärdas

Ambitionsnivå: ~~Ambitionsnivån är att alla kommunala avfallsdeponier ska vara utredda senast 2030. För alla deponier ska det finnas åtgärdsförslag alternativt ska de ha åtgärdats senast 2030. Detta sker i enlighet med den handlingsplan som tekniska nämnden lämnat till miljö- och byggnämnden 2014.~~

Målvärde: Tekniska förvaltningen arbetar i enlighet med den handlingsplan för nedlagda avfallsdeponier som finns.

Nyckeltal: Tekniska kontoret och miljö- och byggförvaltningen redovisar årligen det arbete som utförts i handlingsplanen.

Nuläge: ?

Ansvar: Tekniska nämnden

Målområde 5: Människan i fokus

Avfallshantering ska utgå från människans behov och vara anpassad både till den som lämnar och den som hämtar avfall. Insamlingen ska vara enkel, lätt att förstå, erbjuda efterfrågad service och omhänderta avfall med minskade risker för människor och miljö.

Mål kommun

Mål 1: Kommunikationsinsatser för att öka kunskap och kompetens kring avfallsminimering samt hållbar avfallshantering hos medarbetare, barn och unga ska öka

Målvärde: 1 kunskaps- och kompetensinsatser ska genomföras per år. Detta är något som finns med i kommunens miljöriktlinjer i miljöprogrammet och är ett sätt vi kan arbeta med frågan.

Nyckeltal: antal insatser per år

Nuläge: -

Ansvar: Kommunstyrelsen (ansvarig för framtagande av informationsinsats till medarbetarna), barn- och utbildningsnämnden (ansvarig för informationsinsats till elever), SÅM (bidrar med kunskap och kompetens till informationsinsatserna) samt socialnämnden, tekniska nämnden, Vaggeryds energi, VSBo, miljö- och byggnämnden och kultur- och fritidsnämnden som ansvarar för att medarbetarna tar del av kommunikationsinsatserna.

Mål 2: Alla publika kommunala lokaler ska erbjuda möjligheter till källsortering

Ambitionsnivå:—

Målvärde: 100 %

Nyckeltal: Antal publika lokaler som har källsortering.

Nuläge: Statistik går att plocka fram

Ansvar: Socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, Kommunstyrelsen

Målområde 6: Nedskräpning

Avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning, enligt Naturvårdsverkets föreskrifter. Ett strategiskt arbete mot nedskräpning innebär många positiva effekter för kommunen och miljön. Det kan bland annat medföra kostnadsbesparingar då fokus flyttas från att reagera på problemet med städinsatser till ett förebyggande arbete. Samtidigt gör ökade kunskaper om problemet det enklare att sätta in rätt åtgärder på rätt plats.

Mål kommun

Mål 1: Tillgång till källsorteringsmöjligheter i gatu- och parkmiljö, fritidsområden, centrumkärnor och andra frekvent använda platser ska öka

~~Ambitionsnivå: Vaggeryds kommun föreslår ingen ytterligare ambitionsnivå då tekniska förvaltningen anser att det är ett svårt mål att genomföra.~~

Målvärde: Ett antal förutbestämda platser väljs ut där detta ska införas där 100 % av dessa platser ska ha källsorteringsmöjligheter till 2030.

Nyckeltal: antal platser med möjlighet till källsortering

Nuläge: Inga källsorteringsmöjligheter finns i gatu- och parkmiljö, fritidsområden, centrumkärnor och andra frekvent använda platser

Ansvar: Tekniska nämnden

Mål 2: Nedskräpningen ska minska

~~Ambitionsnivå: Kommunen föreslår ingen ytterligare ambitionsnivå. Vi behöver först mäta och utvärdera arbetet innan det går att sätta ytterligare en ambitionsnivå.~~

Målvärde: Minskning med 10 % på utvalda ytor som mäts.

Nyckeltal: Utvalds ytor kan plockas på skräp där mängden skräp (m² eller kg) mäts vid återkommande tillfällen (1 vecka vår samt 1 vecka höst).

Nuläge: Inga skräpmätningar har utförts tidigare

Ansvar: Tekniska nämnden

Mål 3: Tätortsnära dumpning av trädgårdsavfall ska minska

Ambitionsnivå: Kommunen föreslår ingen ytterligare ambitionsnivå. Steg 1 är att utföra en inventering av antal platser med dumpat trädgårdsavfall och steg 2 är att hitta ett sätt att hantera dumpningarna.

Målvärde: Antalet åtgärdade fall av trädgårdsdumpning ska öka.

Nyckeltal: Antalet åtgärdade fall av dumpning av trädgårdsavfall

Nuläge: Ingen statistik på antal fall av dumpning av trädgårdsavfall finns

Ansvar: Tekniska nämnden